

Lisa 12

Nimekiri võimalikest WHO interventsioonidest riskitegurite kaupa

Riskitegur	Int. kood	Interventsioon
Alkohol		<p>Maksutaseme tõstmine 25%</p> <p>Maksutaseme tõstmine 50%</p> <p>Müügipiirangute kehtestamine</p> <p>Reklaami keelustava seaduse vastuvõtmine ja rakendamine</p> <p>Nõustamine perearsti poolt</p> <p>Teedel alkoholi kontrolli rakendamine alkomeetritega</p> <p>Kombinatsioon 1: maksutaseme tõstmine ja senisest intensiivsem testimine teedel</p> <p>Kombinatsioon 2: maksutaseme tõstmine ja reklaami keelustamine</p> <p>Kombinatsioon 3: maksutaseme tõstmine ja nõustamine perearsti poolt</p> <p>Kombinatsioon 4: maksutaseme tõstmine + nõustamine perearsti poolt + reklaami keelustamine + juurdepääsu piiramine</p> <p>Kombinatsioon 5: maksutaseme tõstmine + nõustamine perearsti poolt + reklaami keelustamine + juurdepääsu piiramine + senisest intensiivsem testimine teedel</p>
Halb hügieen ja vee kvaliteet	WS1 WS2 WS3 WS4 WS5 WS6	<p>Poole võrra vähendada rahvastiku osa, kellel pole juurdepääsu puhtale jogiveele</p> <p>Poole võrra vähendada rahvastiku osa, kellel pole juurdepääsu puhtale joogiveele ega aksepteeritavale sanitaarolukorrale</p> <p>Paranenud veevaustus ja sanitaarolukord (98% kaetus)</p> <p>Paranenud veevarustus, juurdepääs sanitaarolukord ja desinfektsioon kasutuskohas (98% kaetus)</p> <p>Vee- ja reoveetorustiku olemasolu (98% kaetus)</p> <p>Veevõtukoha desinfektsioon rahvastikuosale, kellel puudub juurdepääs veevärgile</p>
Kõrgenenud kolesterool		<p>Rahvastiku koolitus läbi massimeedia</p> <p>Indiviidi põhine ravi ja koolitus</p> <p>Indiviidipõhine ravi ja koolitus süstoolsest vererõhust ja kolesteroolist</p> <p>Kogu rahvastikku haarav interventsioonide kombinatsioon hüpertensiooni ja kõrgenenud kolesterooli vähendamiseks</p> <p>Absoluutse riski lähenemine</p> <p>Rahvastikupõhiste interventsioonide ja absoluutse riski lähenemise kombineerimine</p>
Kõrgenenud vererõhk		<p>Kogu rahvastikku hõlmav soola vähendamine</p> <p>Indiviidikeskne hüpertensiooni ravi ja koolitus</p> <p>Indiviidipõhine hüpertensiooni ravi ja koolitus süstoolsest vererõhust ja kolesteroolist</p> <p>Kogu rahvastikku haarav interventsioonide kombineerimine, et vähendada hüpertensiooni ja langetada kolesterooli taset</p> <p>Absoluutse riski lähenemine</p> <p>Kombinatsioon: Rahvastiku interventsioonid ja absoluutse riski lähenemine</p>
Laste alatoitumine	UFV1 UFV2 UFV3 UFV4 UFV5 UFV6 UFV7 UFV8 UFV9 UFV10 UFV11 UFV12 UFV13 UFV14 UFV15 UFV16 UFV17	<p>Suukaudne vedeliku asendamine diarröa korral (ORT), 50% kaetus</p> <p>Suukaudne vedeliku asendamine diarröa korral (ORT), 80% kaetus</p> <p>Suukaudne vedeliku asendamine diarröa korral (ORT), 95% kaetus</p> <p>Kopsupõletiku ravi (CM), 50% kaetus</p> <p>Kopsupõletiku ravi (CM), 80% kaetus</p> <p>Kopsupõletiku ravi (CM), 95% kaetus</p> <p>Vit-A asendusravi lastele vanuses 6k-5a kaks korda aastas (VAS5), 50% kaetus</p> <p>Vit-A asendusravi lastele vanuses 6k-5a kaks korda aastas (VAS5), 80% kaetus</p> <p>Vit-A asendusravi lastele vanuses 6k-5a kaks korda aastas (VAS5), 95% kaetus</p> <p>Tsingi igapäevane asendusravi vanuses kuni 5a (ZS5), 50% kaetus</p> <p>Tsingi igapäevane asendusravi vanuses kuni 5a (ZS5), 80% kaetus</p> <p>Tsingi igapäevane asendusravi vanuses kuni 5a (ZS5), 95% kaetus</p> <p>Lisatoitmise tõhustamine (CF) nõustamise ja toitaineterikka toiduga varustamise abil lastele vanuses 6-12k, 50% kaetus</p> <p>Lisatoitmise tõhustamine (CF) nõustamise ja toitaineterikka toiduga varustamise abil lastele vanuses 6-12k, 80% kaetus</p> <p>Lisatoitmise tõhustamine (CF) nõustamise ja toitaineterikka toiduga varustamise abil lastele vanuses 6-12k, 95% kaetus</p> <p>Lisatoitmise tõhustamine (CF) nõustamine ja toitaineterikka toiduga varustamise abil alakaaluliste lastele vanuses 6-12k, kes tuvastatakse kasvu jälgimise abil (CFGM), 50% kaetus</p> <p>Lisatoitmise tõhustamine (CF) nõustamine ja toitaineterikka toiduga varustamise abil alakaaluliste lastele vanuses 6-12k, kes tuvastatakse kasvu jälgimise abil (CFGM), 80% kaetus</p>

Riskitegur	Inf. kood	Interventsioon
Laste alatoitumine	UFV18	Lisatoitmise tõhustamine (CF) nõustamine ja toitaineterikka toiduga varustamise abil alakaalulistele lastele vanuses 6-12k, kes tuvastatakse kasvu jälgimise abil (CFGM), 95% kaetus
	UFV19	Vit-A lisamine toidule (VAF), 50% kaetus
	UFV20	Vit-A lisamine toidule (VAF), 80% kaetus
	UFV21	Vit-A lisamine toidule (VAF), 95% kaetus
	UFV22	Tsingi lisamine toidule,(ZF) 50% kaetus
	UFV23	Tsingi lisamine toidule,(ZF) 80% kaetus
	UFV24	Tsingi lisamine toidule,(ZF) 95% kaetus
	UFV25	ORT & CM (50%)
	UFV26	ORT & CM (80%)
	UFV27	ORT & CM (95%)
	UFV28	Vit-A ja tsingi lisamine (50%)
	UFV29	Vit-A ja tsingi lisamine (80%)
	UFV30	Vit-A ja tsingi lisamine (95%)
	UFV31	Tsingi lisamine ja CM (50%)
	UFV32	Tsingi lisamine ja CM (80%)
	UFV33	Tsingi lisamine ja CM (95%)
	UFV34	VAS ja ZS (50%)
	UFV35	VAS ja ZS (80%)
	UFV36	VAS ja ZS (95%)
	UFV37	ZS (0-2a) ja ZF (50%)
	UFV38	ZS (0-2a) ja ZF (80%)
	UFV39	ZS (0-2a) ja ZF (95%)
	UFV40	VAF, ZF jaORT (50%)
	UFV41	VAF, ZF jaORT (80%)
	UFV42	VAF, ZF jaORT (95%)
	UFV43	VAF, ZF jaCM (50%)
	UFV44	VAF, ZF jaCM (80%)
	UFV45	VAF, ZF jaCM (95%)
	UFV46	ZF, ORT & CM (50%)
	UFV47	ZF, ORT & CM (80%)
	UFV48	ZF, ORT & CM (95%)
	UFV49	ZS, ORT & CM (50%)
	UFV50	ZS, ORT & CM (80%)
	UFV51	ZS, ORT & CM (95%)
	UFV52	VAS, ZS, & CM (50%)
	UFV53	VAS, ZS, & CM (80%)
	UFV54	VAS, ZS, & CM (95%)
	UFV55	VAS, ZS, & ORT (50%)
	UFV56	VAS, ZS, & ORT (80%)
	UFV57	VAS, ZS, & ORT (95%)
	UFV58	VAS, ZS, ORT & CM (50%)
	UFV59	VAS, ZS, ORT & CM (80%)
	UFV60	VAS, ZS, ORT & CM (95%)
	UFV61	VAF, ZF, ORT & CM (50%)
	UFV62	VAF, ZF, ORT & CM (80%)
	UFV63	VAF, ZF, ORT & CM (95%)

Riskitegur	Inf. kood	Interventsioon
Laste alatoitumine	UFV64	VAS (0-2a), VAF, ZS, & ZF (50%)
	UFV65	VAS (0-2a), VAF, ZS, & ZF (80%)
	UFV66	VAS (0-2a), VAF, ZS, & ZF (95%)
	UFV67	VAS, ZS, CFGM, ORT & CM (50%)
	UFV68	VAS, ZS, CFGM, ORT & CM (80%)
	UFV69	VAS, ZS, CFGM, ORT & CM (95%)
	UFV70	VAF, ZF, CFGM, ORT & CM (50%)
	UFV71	VAF, ZF, CFGM, ORT & CM (80%)
	UFV72	VAF, ZF, CFGM, ORT & CM (95%)
	UFV73	VAS, VAF, ZS, ZF & CM (50%)
	UFV74	VAS, VAF, ZS, ZF & CM (80%)
	UFV75	VAS, VAF, ZS, ZF & CM (95%)
	UFV76	VAS, VAF, ZS, ZF, ORT & CM (50%)
	UFV77	VAS, VAF, ZS, ZF, ORT & CM (80%)
	UFV78	VAS, VAF, ZS, ZF, ORT & CM (95%)
	UFV79	VAS, VAF, ZS, ZF, CFGM, ORT & CM (50%)
UFV80	VAS, VAF, ZS, ZF, CFGM, ORT & CM (80%)	
UFV81	VAS, VAF, ZS, ZF, CFGM, ORT & CM (95%)	
Suitsetamine	SMK1	Globaalne keskmine maksutase (44% jaemüügihinnast 79% hinnatõusuga)
	SMK2	Kõrgeim regionaalne maksutase (75% jaemüügihinnast 300% hinnatõusuga)
	SMK3	Maksimaalse maksutaseme kahekordistamine (89% jaemüügihinnast 600% hinnatõusuga)
	SMK4	Avalikes siseruumides suitsetamist keelava seaduse rakendamine (LAW)
	SMK5	Tubakareklaamide keelustamine
	SMK6	Informeerimine hoiatussiltidega, vastureklaamin ja erinevate tarbijatele suunatud infomaterjalidega
	SMK7	Nikotiini asendusravi (NRT): ravi nikotiininätsuga 20 mg/päevas kolme kuu jooksul koos regulaarsete perearstikülastustega (kord kuus) ja nõustamistega medõe poolt (1,5 korda kuus)
	SMK8	Kombinatsioon: SMK3+SMK6
	SMK9	Kombinatsioon: SMK3+SMK4+SMK6
	SMK10	Kombinatsioon: SMK3+SMK5+SMK6
	SMK11	Kombinatsioon: SMK3+SMK5
	SMK12	Kombinatsioon: SMK3+SMK4+SMK5
	SMK13	Kombinatsioon: SMK3+SMK4+SMK5+SMK6
	SMK14	Kombinatsioon: SMK3+SMK4+SMK5+SMK6+SMK7
Mustade süstalde kasutamine	INJ1	Süstalde korduskasutuse vähendamine interaktiivse grupidiskussiooniga (GD)
	INJ2	Riskikasutuse vähendamine ühekordsete vahendite abil (SUI)
	INJ3	GD + SUI
Raua puudulikkus	ID1	Raua asendus (50% kaetus)
	ID2	Raua asendus (80% kaetus)
	ID3	Raua asendus (95% kaetus)
	ID4	Raua lisamine (50% kaetus)
	ID5	Raua lisamine (80% kaetus)
	ID6	Raua lisamine (95% kaetus)

Riskitegur	Int. kood	Interventsioon
Riskiv seksuaalkäitumine		<p>Vabatahtlik nõustamine a testimine (VCT)</p> <p>Probleemsetes kohtades koolitusprogrammide korraldamine seksitöötajatele ja nende klientidele</p> <p>Kondoomide sotsiaalne populariseerimine</p> <p>Kogu rahvastikku haarav massimeedia programm, mis kaasab nii televisiooni, raadiot kui trükimeediat</p> <p>Vabatahtlik nõustamine ja testimine (VTC)</p> <p>Koolides toimuv AIDS-i alane koolitus 10-18 aastastele noorukitele</p> <p>Valitus seksitöötajate treening</p> <p>Seksitöötajate suunamine testimiseks ja raviks sugulisel teel nakkavate haiguste osas</p> <p>Homoseksuaalsete isikute väljaselgitamine</p> <p>Sugulisel teel levivate haiguste ravi (STI)</p> <p>Emalt lapsele nakkuse leviku piiramine (MTCT)</p> <p>Retroviiruse ravi (ARV)</p>
Seksaal- ja reproduktiivtervis	HIV1	Retroviiruse ravi: tavaline jälgimine, ainult esmavaliku ravimid (ARV1)
	HIV2	Retroviiruse ravi: intensiivne jälgimine, ainult esmavalike ravimid (ARV2)
	HIV3	Retroviiruse ravi: tavaline jälgimine, esmase ja teisese valiku ravimid (ARV3)
	HIV4	Retroviiruse ravi: intensiivne jälgimine, esmase ja teisese valiku ravimid (ARV4)
	HIV5	Seksitöötajate koolitus, 50% kaetus
	HIV6	Seksitöötajate koolitus, 80% kaetus
	HIV7	Seksitöötajate koolitus (EDS), 95% kaetus
	HIV8	EDS ja sugulisel teel nakkavate haiguste ravi (EDS+STI), 50% kaetus
	HIV9	EDS+STI, 80% kaetus
	HIV10	EDS+STI, 95% kaetus
	HIV11	Koolitus massimeedias (MED), 100% kaetus
	HIV12	Sugulisel teel nakkavate haiguste ravi (STI), praegune kaetus
	HIV13	STI, paranenud kaetus
	HIV14	STI, 95% kaetus
	HIV15	Koolitus koolides(SBE), 50% kaetus
	HIV16	SBE, 80% kaetus
	HIV17	SBE, 95% kaetus
	HIV18	Vabatahtlik nõustamine ja testimine (VCT), 95% kaetus
	HIV19	Emalt-lapsele nakkuse vältimine (MTCT), sünnieelne jälgimine kaetud
	HIV20	Homoseksuaalsete meeste koolitus (EDM), 50% kaetus
	HIV21	EDM, 80% kaetus
	HIV22	EDM, 95% kaetus
	HIV23	EDS ja MED
	HIV24	EDS, MED ja STI paranenud kaetus
	HIV25	EDS, MED ja STI 95% kaetus
	HIV26	EDS, MED, STI 95% kaetus ja SBE 50% kaetus
	HIV27	EDS+STI, MED, STI 95% kaetus ja SBE 50% kaetus
	HIV28	EDS+STI, MED, STI 95% kaetus ja SBE 80% kaetus
	HIV29	EDS+STI, MED, STI 95% kaetus ja SBE 95% kaetus
	HIV30	EDS+STI, MED, STI 95% kaetus, SBE 95% kaetus ja VCT
	HIV31	EDS+STI, MED, STI 95% kaetus, SBE 95% kaetus, VCT ja MTCT

Riskitegur	Inf. kood	Interventsioon
Seksuuaal- ja reproduktiivtervis	HIV32	ARV2 , EDS, STI 95% kaetus, MED, STI, SBE 95% kaetus, VCT ja MTCT
	HIV33	ARV4 , EDS, STI, MED, STI 95% kaetus, SBE 95% kaetus, VCT ja MTCT
	HIV34	EDS ja MED
	HIV35	EDS, MED ja STI 95% kaetus
	HIV36	EDS+STI, MED ja STI 95% kaetus
	HIV37	EDS+STI, MED, STI 95% kaetus ja SBE 80% kaetus
	HIV38	EDS+STI, MED, STI 95% kaetus ja SBE 95% kaetus
	HIV39	ARV1, EDS+STI, MED, STI 95% kaetus ja SBE 95% kaetus
	HIV40	ARV2, EDS+STI, MED, STI 95% kaetus ja SBE 95% kaetus
	HIV41	ARV2, EDS+STI, MED, STI 95% kaetus, SBE 95% kaetus ja MTCT
	HIV42	ARV4, EDS+STI, MED, STI 95% kaetus, SBE 95% kaetus ja MTCT
Teised tootmisega seotud tegurid ja füüsilise inaktiivsus	CVD1	Toidu tootjate vabatahtlik koostöö valitsusega toiduainete soolasisalduse vähendamiseks ja vastava märgistuse juurutamiseks
	CVD2	Seadusjalus toiduainetes soolasisalduse vähendamiseks ja vastava märgistuse juurutamiseks
	CVD3	Terviseõpetus massimeedias vere kolesterooli aljaamiseks
	CVD4	Hüpertensiooni medikamentoosne ravi (DRG) ja terviseõpetus (ED) tootmisest arstide poolt >160mmHg vererõhuga (SBP) isikutele tervisekäitumise muutmiseks
	CVD5	CVD4 vererõhu väärtuse > 140 mmHg juures
	CVD6	Kolesterooli aljaavate ravimite (statiinid) kasutamine ja terviseõpetus (ED) tootmisest arstide poolt >220 mg/dl (5,7 mmol/l) kolesterooli väärtusega isikutele
	CVD7	CVD6 isikutele kolesterooli väärtustega >240 mg/dl (>6.2 mmol/l)
	CVD8	Nikotiini asendusravi meditsiinilise nõustamisega arstilt või hooldajalt kõigile suitsetajatele rahvastikus
	CVD9	Hüpertensiooni ravi kolme ravimi kombinatsiooniga (beeta-blokkerid, statiinid ja aspiriin) isikutele kelle risk saada äge kardiovaskulaarne haigus järgneva 10 aasta jooksul on 5%
	CVD10	CVD9 15% riskiga isikutele
	CVD11	CVD9 25% riskiga isikutele
	CVD12	CVD9 35% riskiga isikutele
	CVD13	CVD2 ja CVD3 kombinatsioon
	CVD14	Kombinatsioon: Kõikide isikute ravi kui nende vererõhk on >140 mmHg ja/või kolesterooli tase on >240 mg/dl.
	CVD15	Kombinatsioon:CVD13 + CVD9
	CVD16	Kombinatsioon:CVD 13 + CVD10
	CVD17	Kombinatsioon:CVD 13 + CVD11
	CVD18	Kombinatsioon:CVD 13 + CVD12